

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهشی

تحقیق (درسی) سطح ۲

عنوان:

بررسی دلایل اقتصادی تحول در حجاب زن امروز

در مقایسه با حجاب زن امروز

استاد مربوطه:

سرکار خانم مشکواتی

نکارنده: خانم مهساکشاورز

سال تدوین: ۱۳۹۴

بسم الله الرحمن الرحيم

واژه حجاب در لغت معانی مختلفی دارد که پرده، حایل، مانع و تحت پوشش لباس واقع شدن از جمله آنها است و در اصطلاح، عبارت است از پوشش خاصی که سر و گردن و قسمت برآمدگی های اندام زن را می پوشاند و نیز زیورآلات او را طبق موازین اسلامی، مستور می دارد، چیزی که در جهت تقویت عفت، پارسایی انسان و تربیت جامعه بر مبنای وحیانی تاکید دارد و سعادت مندی و کمال انسان ها منوط به پای بندی و رعایت آن است. هم چنین به اثبات رسید که حجاب دارای انواعی است و در هر مورد آن چیرستی خاصی از حجاب را می توان از دیدگاه اسلام مشاهده نمود و نیز محقق شد که در باب رعایت حجاب اسلامی چشم، صورت، پشت و کف دست ها مشمول وجوب پوشش نیست و در این تحقیق اثبات شد که حجاب، یک اصل سابقه دار در میان افراد بشر است. هم چنین حجاب در راستای تقویت، عفت و کمال انسان ها مورد توجه اسلام بوده، از بروز بسیاری از ناهنجاری ها و فساد اخلاقی پیشگیری می کند.

کلیدواژه ها : عفت، کمال، پاکدامنی، حجاب

مقدمه	-----	صفحه ۳
فصل ۱	-----	صفحه ۴
فصل ۲	-----	صفحه ۹
فصل ۳	-----	صفحه ۱۱
نتیجه	-----	صفحه ۱۵
راهکارها	-----	صفحه ۱۶
منابع	-----	صفحه ۱۷

"و به زنان با ایمان بگو چشم های خود را (از نگاه هوس آلود) فرو گیرند و دامان خویش را حفظ کنند و زینت خود را جز آن مقدار که نمایان است آشکار ننمایند و (اطراف) روسری های خود را بر سینه خود افکنند (تا گردن و سینه با آن پوشانده شود)، و زینت خود را آشکار نسازند مگر برای شوهرانشان، یا پدرانشان، یا پسرانشان، یا پسرانشان، یا برادرانشان، یا برادرانشان، یا پسران خواهرانشان، یا زنان همکیش شان، یا بردگانشان (کنیزانشان)، یا افراد سفیه که تمایلی به زن ندارد، یا کودکانی که از امور جنسی مربوط به زنان آگاه نیستند و هنگام راه رفتن پاهای خود را به زمین نزنند تا زینت پنهانشان دانسته شود و همگی به سوی خدا باز گردید ای مومنان، تا رستگار شوید!"^۱

سوال اصلی این است که دلایل تحول کیفیت و کمیت حجاب زن امروز در مقایسه با حجاب حضرت زهرا (سلام علیها) چه بوده است؟

در این راستا سوالات دیگری قابل طرح و بررسی است از جمله اینکه:

۱_ نقش مولفه های اقتصادی در ایجاد تحول حجاب زن امروز چیست؟ و یا

۲_ تطبیق حجاب زن امروز با حجاب حضرت زهرا (سلام علیها)

لذا در جهت پاسخگویی به این سوالات تحقیق پیش رو به سه فصل تقسیم شده است.

فصل اول به بررسی حجاب در لغت و اصطلاح و همچنین قدمت آن در ایران و حجاب حضرت زهرا (سلام علیها) و مقایسه آن با حجاب زن امروز می پردازد.

فصل دوم به بررسی دلایل اقتصادی و فرهنگی تحول حجاب زن امروز می پردازد.

در فصل سوم دلایل اقتصادی تحول حجاب زن امروز را باز شده و به بررسی هر کدام از دلایل می پردازد.

در ادامه نیز نتیجه گیری و ارائه راهکارها بیان شده است. امید است که این مقاله گامی در جهت آسیب شناسی مساله حجاب و بررسی دلایل تحول در کمیت و کیفیت باشد.

انفاق و ساده زیستی را (البته همراه با کار و تلاش) برای مردم تبلیغ می کنند و از دیگر سو، با پخش چنین برنامه هایی، مردم به حرص، دنیاطلبی و مصرف گرایی دعوت می کنند.

در نتیجه تبلیغات منفی مصرف گرایی بیش از حد در تمام عرصه ها، به خصوص پوشاک سبب شده که بی حجابی رو به افزایش رود.

ب) مد گرایی

جامعه شناسان مد را یک پدیده اجتماعی می دانند که افراد را با یکدیگر هم رنگ می کند بسیاری از جوانان مد را عامل تعیین کننده ای در جهت مشخص شدن طبقه اجتماعی خود می دانند، اما موضوعی که حائز اهمیت است، تقلید از افراد و مدهایی است که هیچ گونه نسبتی با فرهنگ جامعه آنان ندارد. این مساله ای است که امروزه جوانان ما دچار آن هستند. تقلید نابجایی که می تواند اثرات منفی برای ارزش های اجتماعی داشته باشد و تقلید کورکورانه تا حد زیادی افراد را مجبور به هدر دادن وقت و پرداختن هزینه های زیاد می کند. مد گرایی مصداقی از الگوی نادرست خرید است. مد گرایی ریشه روانی دارد و زمانی که این مسئله تبدیل به فرهنگ در جامعه شود تاثیرات اجتماعی به ویژه تاثیرات مخرب بر اقتصاد میگذارد

علت گرایش به مد نیاز به کالای جدید نیست، بلکه تنها کالای تغییر شکل یافته خریداری می شود که در واقع یک نوع مصرف اضافه است. کالایی که هنوز کار می کند از رده مصرف خارج شده و هزینه ها، نیروی انسانی و مواد اولیه به کار رفته در آن از بین می رود که تمام این مسائل دست به دست هم داده و اقتصاد کشور را با چالش جدی مواجه می کند. تبلیغات یکی از مواردی است که با کارکرد دو سویه خود در این مسئله می تواند در جلوگیری یا رشد فرهنگ اشتباه مدگرایی افراطی نقش مثبت یا منفی ایفا کند.^{۲۱}

تماشای ماهواره، اینترنت، ژورنال های مد، مزون ها، بوتیک ها، نمایشگاه های لباس در خیابان ها و بازارهای لوکس و توجه به تبلیغات گسترده انواع مد در ایجاد گرایش انسان به مد و زیاده روی در آن بسیار اثر گذار است زیرا هر آنچه چشم میبندد دل طالب آن میشود.^{۲۲}

۳-۳ عدم تبلیغات مثبت

امروزه در کشور ایران تبلیغات موثر و کارآمدی را در امر حجاب نمی بینیم و در تبلیغاتی که گاهی نیز دیده می شود زن ایرانی را آن طور که در شان اوست نشان داده نمیشود. با توجه به این که رهبر جمهوری اسلامی ایران فرموده اند: ما باید کاری کنیم که کالای ایرانی به عنوان یک کالای محکم، مطلوب، زیبا همراه با سلیقه و با دوام در ذهن مصرف کننده ایرانی

سایت فارس نیوز-^{۲۱}

سایت گنجینه معارف-^{۲۲}

و غیر ایرانی باقی بماند. الان خوشبختانه در تولیدات کشور محصولات زیادی است که از مشابهات خارجی اش بعضی بهتر است ؛ بعضی به مراتب هم زیباتر ، هم محکم تر ، هم جالبتر . این را ما باید عمومیت بدهیم در همه یموارد تولیدیمان ؛ چه موارد مصرفی خوراکی ، چه مسائلی مربوط به پوشاک ، چه مسائل زندگی ، چه مسائل تزئینی.^{۲۳}

پس با توجه به فرمایشات رهبری تبلیغ کالای ایرانی با طرحی نو و جدید به مردم ایران عرضه گردد.

۳-۴ واردات

در حال حاضر حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد بازار پوشاک کشور توسط پوشاک خارجی که از طریق رسمی یا قاچاق وارد کشور می شود تامین می شود. از کشورهای مانند ترکیه، تایلند و...انواع پوشاک واردات می شود اما سهم کشور چین بیشتر است. یکی از علل ترویج بی حجابی واردات بی رویه پوشاک است و وارد کنندگان پوشاک باید مدل ها و لباس هایی را وارد کشور کنند که با فرهنگ ایرانی هماهنگ باشد که متأسفانه به این مسائل توجهی نمی شود.

بخش عمده ای از این واردات چینی که به دلیل ارزان بودن قیمت در بازار داخلی با استقبال مواجه می شوند دارای عمر کوتاه و کیفیت نازلی هستند ولی به دلیل اینکه تولید کنندگان داخلی صاحب برند بیش از آنکه متوجه مصرف کنندگان کم بضاعت باشند متوجه اقشار با درآمد بالا هستند. می بینیم که بازار به راحتی در اختیار تولید کنندگان چینی قرار می گیرد و سهم بازار تولید کنندگان داخلی در بازار پوشاک ارزان به سرعت کاهش می یابد.

۳-۵ فقر

در کشور ایران تعداد زیادی از خانواده ها از وضعیت مالی خوبی برخوردار نیستند لذا توانایی خرید لباس های مناسب و پرهزینه را ندارند این در حالی است که در فضای پوشاک ایرانی جای برندهایی برای اقشار آسیب پذیر خالی است و در صورت ورود تولید کنندگان به این بخش می توان امید داشت که پوشاک واردات چینی ارزان قیمت و نا مرغوب از بازار عقب بنشینند، البته به شرط آنکه تولید کنندگان ایرانی در این بخش بیش از درصد سود به ارائه یک برند مرغوب توجه داشته باشند.

با ورود حجاب اسلامی به ایران تمام زنان ایرانی حجاب کامل را برگزیدند و پیرو حجاب حضرت زهرا (سلام علیها) شدند ولی با گذشت زمان حجاب اسلامی در ایران دچار نقص هایی شده است که یکی از دلایل آن مشکلات اقتصادی است . دلایل اقتصادی تحول حجاب زن امروز ایران یکی سرمایه گذاری کشورهای غربی در سمت بی حجاب کردن زنان ایرانی و تبدیل آن به کالا و همچنین عدم سرمایه گذاری صحیح سرمایه داران ایرانی است. عامل دوم ؛ تبلیغات منفی افراد سودجو است که به منفعت خود فکر میکنند و توجهی به فرهنگ سازی ندارند . هدف آنها فقط درآمد و سود بیشتر است و مصرف گرایی و مد گرایی غلط را به جوانان ایران القا می کنند. عامل بعدی عدم تبلیغات مثبت است که ما در کشورمان تبلیغات صحیح و کارآمدی را نداریم و در این راستا اقداماتی که انجام شده کامل و درست نبوده و تاثیراتی بر جامعه کنونی نداشته است. عامل چهارم واردات پوشاک نامرغوب و متمایز با فرهنگ اسلامی است که این واردات معمولاً چینی بوده و هم خوانی با حجاب اسلامی ندارد و عامل آخر فقر می باشد و به دلیل اینکه بعضی از مردم توانایی خرید اجناس مرغوب ایرانی را ندارند مجبور به خرید اجناس ارزان قیمت میشوند که مغایرت زیادی با فرهنگ اسلامی دارد.

۱_تبلیغات در صدا و سیما:البته این تبلیغات باید با روشی صحیح و جذاب نشان داده شود ؛ که به وسیله ی فیلم ها ، مستندات و سخنرانی های کوتاه و تاثیر گذار

۲_برپایی نمایشگاه های عفاف و حجاب در سطح کشور با ویژگی های زیر

_ جذاب بودن نمایشگاه برای عموم مردم

_حضور کارشناسان مذهبی که با لحن صمیمی ، جذاب مخاطب را علاقه مند به مبحث حجاب کنند

۳_پخش کردن بروشور در سطح کشور که باید دارای ویژگی های زیر باشد:

_ به روز بودن مطالب درون بروشور

_ طراحی جالب بروشور

۴_برپا کردن پایگاههای امر به معروف و نهی از منکر در خیابانهای سراسر کشور

_ حضور کارشناسان مذهبی مجرب و برخورد مناسب آنان با مراجعه کنندگان

_ استفاده از طراحی جالب و رنگهای روشن و زیبا در محوطه پایگاه

۵_از جهت دیگر می توان به مسئولان و سازمانهای ارشاد پیشنهاد داد که در امر تبلیغات حجاب سرمایه گذاری کنند و همچنین قیمت پوشاک اسلامی ایرانی و چادر را به حداقل برسانند.مثلا می توان فروشگاههایی را در سطح کشور ایجاد کرد که پوشاک و چادر ایرانی را در آنجا به قیمت کمتری به فروش برسانند تا فرهنگ حجاب کامل را در کشور بوجود آید .

۱. حجاب در ادیان الهی نوشته علی محمد آشیانی

۲. تاریخ پوشاک ایرانیان از ابتدای اسلام تا حمله مغول نوشته محمد رضا چیت ساز

۳. سفر نامه از خراسان تا بختیاری نوشته هنری رنه دالمانی

۴. پوشاک در ایران زمین نوشته احسان یار شاطر مترجم پیمان متین

۵. حکایت کشف حجاب/برگرفته از بیانات حضرت امام(ره) و مقام معظم رهبری(مدظله)/مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

۶. سایت تابناک /سخنان دکتر حسن بنیانیان

۷. فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی نوشته غلامعلی حدادعادل

۸. سخنان مقام معظم رهبری(مدظله) در دیدار هزاران نفر از کارگران سراسر کشور ۹۰/۲/۷

۹. فرهنگ فاطمیه نوشته مهدی نیلی پور

۱۰. تاریخ تمدن نوشته ویل دورانت

۱۱. فاطمه زهرا(س) شادمانی دل پیامبر نوشته احمد رحمانی همدانی

۱۲. تفسیر نور سوره نور آیه ۳۱

۱۳. سایت فارس نیوز

۱۴. سایت گنجینه معارف

۱۵. طبرسی الاحتجاج جلد ۱

۱۶. عوالم العلوم

۱۷. گلستان حجاب نوشته محمد رحمتی شهررضا